

Yttrande till

Attunda tingsrätt
Kansli Sollentuna
Box 940
191 29 Sollentuna

Mål T-3798, Thomas Allgén och Teet Härm ./ staten genom Justitiekanslern

Inledning.

Detta yttrande avges enligt tingsrättens föreläggande och som svar på JK:s inläga ang. bevisuppgifter m.m. 2008-06-26 (aktbilaga 119). JK:s jävsinvändning mot den domare som lett förberedelsen är redan bemött i mitt yttrande 2008-07-07 för de båda läkarnas räkning.

JK:s grundinställning är tydligen alltjämt att alla kärandesidans påståenden i målet bestrids, och att alla åberopade fakta förnekas eller sätts i fråga. JK har dock inte kunnat påvisa någon enda felaktighet i vad kärandesidan åberopat som fakta och inte heller kunna gendriva något påstående.

Ansvaret för att huvudförhandlingen måste bli omfattande, och kärandesidan åberopa klagörande bevisning i målets alla delar, faller därför helt och hållet på JK.

Ett exempel på JK:s ensidiga processföring, som framtvingar bevisning från kärandesidan, kan hämtas från protokollet över den muntliga förberedelsen (aktbilaga 67, s. 13) då JK besvarar frågan om det kan vitsordas att Thomas Allgén inte har lämnat in foton, som påstås vara bilder på Catrine da Costas styckade kropp, i fotobutiken i Solna. På detta svarade statens ombud Magnus Hermansson enligt protokollet: "Staten kan inte vitsorda att Thomas Allgén inte har lämnat in foton på Catrine da Costas kropp i fotobutiken i Solna. Det utgör en bedömningsfråga som de rättsliga instanserna har haft att avgöra på grundval av den bevisning som förebringats."

Svaret grundades tydligen på uppfattningen att "de rättsliga instanserna" alltid gör försvarbara bedömningar, en något överoptimistisk inställning av en Justitiekansler som har att övervaka domstolar och myndigheter. Med tanke på vad som numera är utrett finns det dock inte något som helst underlag för antagandet att Thomas Allgén skulle ha lämnat in någon film för framkallning. Den vittneskonfrontation, då han utpekades av "fotohandlarhustrun", var alldeles värdelös. Fastän detta är uppenbart för var och en som sätter sig in i frågan, framtvingar JK:s inställning att kärandesidan nödgas redovisa all bevisning som gör staten ståndpunkt helt omöjlig i detta liksom i andra hänseenden.

Ett annat exempel på JK:s märkliga processföring framgår av protokollet från den muntliga förberedelsen (aktbilaga 67) s. 10. Där framgår att åtminstone fem förhör med olika personer tyder på att Catrine da Costa levde efter pingsthelgen; ett nytillkommet vittne Jan ger starkt stöd för samma uppfattning. Samtidigt var enligt Christina Allgéns uppgifter pingstaftonen, alternativt annandag pingst, de enda tidpunkter som kunde komma ifråga för anklagelserna mot läkarna för att i närvaro av Karin, 17 månader gammal, tillsammans ha mördat Catrine da Costa och styckat hennes kropp. Inget av dessa fem polisförhör på eftersommaren 1984 redovisades dock i förundersökningsprotokollet år 1988.

Till dessa uppgifter, som ensamma visar falskheten i anklagelserna mot läkarna och avslöjar skadeståndsgrundande försummelser under förundersökningen, svarade Magnus Hermansson enligt protokollet följande: ” Det bestrids att förhören medvetet skulle ha utelämnats. Om de fallit bort utgör det försummelse i någon grad. Förhöret med arkitekten upptäcktes dock vid huvudförhandlingen i tingsrätten. Staten får återkomma med sin närmare inställning i denna fråga”.

Staten har dock inte återkommit med något ytterligare svar.

Genom JK:s konsekventa bestridanden och förnekanden av allting som kärandesidan fört fram, blir kärandesidan också nödsakad att föra bevisning om *statens försummelser på senare år för att ombesörja upprättelse för läkarnas räkning*, särskilt sedan ohållbarheten av Regeringsrättens beslut 2007-07-01 om avslag på 2003 års resningsansökan blivit uppenbar. Detta har – förutom betydelsen för läkarnas sociala upprättelse – omedelbar relevans i målet, eftersom skadeståndskravet för läkarnas lidanden på grund av kränkningar enligt fastställsetalan i den frågan löper fram till den dag då kammarrättens dom 1991 på läkarnas deslegitimering blivit undanröjd genom ett lagakraftvunnet beslut.

Den fortsatta framställningen följer JK:s rubriksättning i yttrandet 2008-06-26.

Kärandenans talan

JK upprepar återigen den i olika omgångar vederlagda synpunkten, att det inte skulle ha klarlagts vilka enskilda fel och försummelser som kärandena i skadeståndshänseende lägger staten till last. Även om de kumulerade felen i den statliga verksamheten blivit väldigt många, har det tillhandahållits en stor mängd preciseringar. Detta framgår klart för den som går igenom handlingarna i målet, från stämningsansökan, via skriftväxlingen under den muntliga förberedelsen, över protokollet från den muntliga förberedelsen och till domarens sammanfattning av kärandesidans åberopanden i mellandomen. Det är också en bisarr tanke, som JK:s ombud flitigt återkommit till, att *alla* försummelser måste åberopas för att ansvar skall komma i fråga.

I samma anda som tidigare söker JK nu ännu en gång ställa till formalistiska svårigheter, när kärandesidan i yttrandet 2005-05-22 (s. 2 under p. 4) förbehållit sig möjligheten att enligt RB 13:3 sista stycket göra utvidgade åberopanden i förhållande till sammanfattningen i mellandomen av de åberopade grunderna för statens ansvar. Behovet av sådana åberopanden, som otvivelaktigt är tillåtna, kommer att bero på JK:s fortsatta agerande.

Planeringen av huvudförhandlingen

Kärandesidans förslag till tidsplanering dag för dag underförstår, att staten skall få likvärdiga möjligheter med läkarna att hålla sakframställning, även om endast kärandesidans egna åtgärder särskilt framhållits.

Förslaget till uppläggning är i övrigt bestämt av att sakfrågorna skall bli väl genomlysta. Det har då betydelse att skadeståndstalan mot staten bygger på två centrala rekvisit för statens ansvar, *dels* att läkarna objektivt sett blev felaktigt åtalade för mord och utpekade som likstyckare, *dels* att staten i olika hänseenden bär ansvar för fel och försummelser vid myndighetsutövning med begreppet kumulerade fel i centrum.

Denna rättegång handlar visserligen om statens ansvar, men läkarna har mestadels suttit på de anklagades bänk. En övergripande synpunkt till stöd för uppläggningsplaneringen av kommande

partsförhör med Allgén och Härm bör vara att den ”bevisning” mot läkarna som strax skall exemplifieras innebär en motsvarighet till en åklagares sakframställning i ett brottmål. Detta bör genomgåas först, och därefter bör de berörda personerna få yttra sig.

Sålunda bör den felaktiga bevisningen mot Teet Härm 1984-85 gås igenom innan han själv genom partsförhör yttrar sig om hur han ser på händelserna (förhandlingsdag 4).

På motsvarande vis bör Thomas Allgén höras om Christina Allgéns påståenden om dottern Karins närvaro vid mord och likstyckning först sedan Lindblad & Erikssons sakkunnigutlåtande och annan bevisning genomgåts (förhandlingsdag 5 under p. 3).

För övrigt uttalades i Lindblads & Erixons utlåtande 1986-01-26, att några definitiva slutsatser inte kunde dras innan Thomas Allgén hade hörts om ”mammans/barnets” berättelse. Thomas Allgén gavs aldrig något sådant tillfälle under förundersökningen. Han uppmanades i stället omedelbart – vid de första och enda polisförhör han utsattes för i februari 1986 innan han anhölls och häktades i oktober 1987 – att erkänna incest, mord och likstyckning under förklaring att det fanns sakkunniga, som utrett att hans dotter vid 17 månaders ålder varit vittne till mordet på Catrine da Costa.

Synpunkter på kärandesidan bevisuppgift

Allmänt

Avvisningsyrkanden

JK hävdar att vissa delar av kärandenas bevisning bör avvisas eftersom det redan mycket omfattande målet inte i onödan bör utvidgas ytterligare eller få gälla sådant som i ”egentlig mening” inte hör till frågan om statens skadeståndsansvar. JK har sålunda yrkat avvisning av förhör som sakkunniga eller vittnen med – som det framgår i fortsättningen av JK:s skrift – Bo Wide, Henning Sjöström, Bertil Salin, Nils Wiklund, Per Åke Larsson, Bengt Wingqvist, Lars-Erik Tillinger, Rune Hedin, Nils Blom, Kjell Asplund och Karin Palmgren Goodhe. Att inte ännu flera av kärandesidans vittnen eller sakkunniga begärs avvisade motiveras av önskemålet ”att hålla antalet preliminärfrågor i målet nere” (s. 3 fjärde stycket).

Samtidigt vill staten som egna vittnen – som det också framgår senare i inlagan – kalla f.d. chefsåklagaren Anders Helin, dåvarande chefsrådmannen Ingegerd Westlander och f.d. kammarättslagmannen Peter Wennerholm.

Staten vill alltså få bort stora delar av kärandesidans bevisning och i stället införa vittnesmål av tre ledande befattningshavare för olika etapper 1987-1991 med som bevisman att alla dessa tre rollinnehavare fattade välmotiverade beslut av olika slag var och i sin verksamhet. JK bygger sålunda vidare på tesen att de rättsliga myndigheterna närmast definitionsmässigt inte gör några felbedömningar, i varje fall inte några ansvarsgrundande sådana.

Kärandesidan har alls inget emot att chefsåklagaren Helin, justitierådet Westlander och kammarättslagmannen Wennerholm kallas som vittnen. Vi motsätter oss dock bestämt JK:s yrkanden om avvisning av den angivna, muntliga bevisning som åberopats för läkarnas räkning. Bifall till JK:s avvisningsyrkanden skulle allvarligt försvåra uppnåendet av kärandesidans syften att vinna detta skadeståndsmål på ett så klagörande sätt som möjligt (jfr inlagan 2008-05-22 s. 1).

35 kap. 7 § Rättegångsbalken ger heller inte stöd för JK:s avvisningsyrkanden, något som skall beröras för varje åberopad person för sig.

Bevisteman och förhörsteman

Staten invänder vidare att ”godtagbara bevisteman saknas för en stor del av bevisningen, även sådan bevisning som inte omfattas av statens uttryckliga avvisningsyrkande”. Detta är ett för svepande påstående även om bevistemat i några fall är ganska allmänt hållet.

Alla vittnen och sakkunniga, som kändesidan önskar höra, har fått ett brev med upplysning om att de från kändesidan kan beställa alla skriftliga bevis som nu åberopats i bevisuppgifterna eller tidigare fogats till stämningsansökningen. Man har också informerats om att alla juridiska inlagor liksom andra handlingar av intresse finns på min hemsida ”www.andersagell.se”. Med denna information har jag velat underlätta för vittnen och sakkunniga att erinra sig sådana händelser om vilka var och en kan bli hörd.

Minimikravet på ett bevistema bör knappast vara högre än att temat måste ha relevans för något rättsfaktum, som utgör grund för käromålet, eller för något hjälpfaktum eller något bevisfaktum som kändesidan åberopar. Från dessa synpunkter torde det inte gå att underkänna de bevisteman som angetts, eftersom varje bevistema kan kopplas till ett rättsfaktum eller bevisfaktum som grund för skadeståndstalan. Bevistemat har, som framgått av bevisuppgifterna, ofta angetts i anslutning till skriftliga bevis, något som i sig inneburit en precisering.

En sak för sig är förhörsteman för ett vittne eller en sakkunnig inte är riktigt samma sak som bevistema, låt vara att förhörstemat måste ha anknytning till bevistemat. Det kan inte begäras att kändesidan i förväg skall gentemot förmodat fientliga vittnen lägga alla kort på bordet före huvudförhandlingen genom att avslöja alla tilltänkta frågor i anslutning till bevistemat.

Åberopade partssakkunniga

JK har vidare invänt, att de fem personer som kändesidan åberopat som partssakkunniga, måste avge ett skriftligt utlåtande i målet (RB 40:7 andra stycket och 40:19).

Gränsdragningen mellan partssakkunnig och vittne kan onekligen vara subtil, men hänvisningen från RB 40:19 till 40:7 ger knappast stöd för att ett skriftligt utlåtande skulle vara obligatoriskt för partssakkunniga. (RB 40:7 st. 1 och 2 handlar ju om en annan distinktion, skillnaden mellan offentliga och privata sakkunniga.) Det kan inte finnas något rättspolitiskt övertygande skäl för ett sådant ovillkorligt krav när det gäller partssakkunniga.

Skillnaden mellan ett vittne och en partssakkunnig är ju typiskt sett, att vittnet skall uttala sig om sina iakttagelser i det enskilda fallet medan den sakkunnige uttalar sig om betydelsen av erfarenhetssatser eller på grundval av andra, särskilda kunskaper.

I fråga om de nu aktuella personerna kan klassificeringen diskuteras i några fall, särskilt för kommissarien Jan Olsson och docenten Robert Grundin.

Jan Olsson besitter osedvanliga kunskaper på grundval av en egen, mycket omfattande undersökning om karaktären på olika likstyckningar i ett stort antal fall. Hans särskilda expertkunskaper gör hans kallande som sakkunnig naturligt, även om han verkställde Jovan Rajs önskemål att skaffa fram obduktionsutlåtanden i ett tiotal andra fall för jämförelser med styckningen av Catrine da Costas kropp.

Återkallande av vittnesförhör med docenten Robert Grundin

Härmed återkallas begäran om vittnesförhör med Robert Grundin, Rikspolisstyrelsens särskilde sakkunnige för rättsmedicinska frågor.

Efter kontakter med professorn Anders Eriksson som partssakkunnig, liksom med Robert Grundin, vet jag att Eriksson & Grundin antagligen önskar att avge ett skriftligt utlåtande för att slutgiltigt rensa luften i fråga om de falska påståendet att den eller de som styckat Catrine da Costas lik måste haft särskild medicinsk kompetens. Även en eller annan ytterligare rättsmedicinsk expert kan väntas medverka till detta utlåtande. Påståendet om den nödvändiga läkarkompetensen, som direkt riktades mot Teet Härm och senare även Thomas Allgén, härrörde från Jovan Rajs obduktionsutlåtande. Trots att det helt underkändes av bland annat Rättsliga rådet, fick Rajs och hans medhjälpare felaktiga påståenden en avgörande betydelse för kammarrättens dom 1991 då läkarna deslegitimerades. Av dessa skäl finns det behov av slutgiltiga klarläggandena av att dessa ”segrande påståenden” var vetenskapligt ohållbara.

Avvisningsyrkanden

a. Bo Wide

JK hävdar att förhöret Bo Wide till styrkande av att Anne-Cathrine Härm själv tagit sitt liv 1982 saknar betydelse i detta mål. JK bortser från följande fakta.

Teet Härm anhölls under fyra dygn i december 1984 på grund av hans förre svärfaders nya misstankar att Teet Härm skulle ha mördat såväl sin unga hustru 1982 som Catrine da Costa 1984. Redan från början etablerades sålunda ett samband mellan de felaktiga anklagelserna mot Teet Härm i da Costa-fallet och angående hans hustrus död.

I 2003 års resningsärende återopade Socialstyrelsen Lars Borgnäs bok ”Sanningen är en sällsynt gäst” som skäl *mot* omprövning av läkarnas deslegitimering. I den boken utgör påståendet, att Teet Härm måste ha mördat sin hustru 1982, underlaget för bokens andra huvuddel, där ”obducenten” framställs som trolig seriemördare.

JK Göran Lambertz uttalade i chattande med tv-tittare i december 2007, då muntlig förberedelse pågick i tingsrätten, att han efter läsningen av Borgnäs bok trodde att läkarna var skyldiga i da Costa-fallet.

För Teet Härms skadeståndstalan har det direkt betydelse att Bo Wide hörs i målet. Statens företrädare bör heller inte oemotsagda få bidra till smutskastning av Teet Härm vare sig i denna rättegång eller – som Göran Lambertz gjort – vid sidan av rättegången.

Bo Wide är kallad som partsakkunnig, men han skulle lika gärna kunna höras som vittne om den nya utredning av Anne-Catherine Härms död som han genomförde 2003.

JK:s påstående, att ett förhör med Bo Wide ”synes vara utan betydelse” (Jfr RB 35:7), är grovt vilseledande.

b. Henning Sjöström

Advokaten Henning Sjöström skall höras inte bara om själva gripandet utan framförallt om den chikan för vilken Teet Härm utsattes för av åklagare och polis på grund av det samlade åtgärderna mot honom när han greps och satt anhållen den 3-7 december 2004, misstänkt för två mord. Detta hade en negativ inverkan på den fortsatta behandlingen av Härm och grundlade också det lidande på grund av kränkningar som han sedan kom att utsättas för i allt högre grad. Även Henning Sjöström har sålunda erfarenhet av det inledande skede då Härm anhölls som misstänkt för två mord.

JK vill tydligen i Henning Sjöströms fall hävda enligt RB 35:7 att ”vittnemålet ej erfordras”. Påståendet är vilseledande med tanke på Teet Härms rättssäkerhet.

c. Bertil Salin och Nils Wiklund

JK hävdar att bevisningen – för att nu citera RB 35:7 – ”uppenbart skulle bli utan verkan”. Avvisningsyrkandet motiveras av påståendet, att Salins och Wiklunds uppfattningar saknar betydelse i förhållande till hur bevisningen värderats av beslutsfattarna, ”bl.a. ett antal domare”.

Alla chefsåklagare eller domare är dock faktiskt inte alltid ofelbara. JK:s skäl för avvisningsyrkandena är uppenbart ohållbart.

För övrigt gäller förhören med Salin och Wiklund i första hand inte frågan om fel och försummelser i myndighetsutövning utan skaderekvisitet, d.v.s. att läkarna blivit felaktigt utpekade som likstyckare, då i realiteten också som sannolika mördare.

En invändning om att återopad bevisning ”uppenbart skulle bli utan verkan” är också allmänt sett svår att bedöma i förväg och avvisning på denna grund ”torde därför sällan förekomma” enligt Peter Fitgers välkända lagkommentar, här till RB 35:7.

Det kan diskuteras om kommissarien Bertil Salin skall kallas som partssakkunnig eller som vittne. Han har långvarig erfarenhet som kriminalpolis och kan på den grundvalen uttala sig om vittnesanalyserna i 2003 års resningsansökan, närmast som sakkunnig. Han har emellertid också inom ramen för Västerortspolisens nya utredning om mordet på Catrine da Costa, genomfört en särskild undersökning av vittnesmålet av Marianne Seppälä, ”den prostituerade med dagboken”, och funnit att hon måste ha begått mened. Hur hans hörande rubriceras spelar mindre roll.

d. Per Åke Larsson och Bengt Wingqvist

JK hävdar att bevisemat för vittnesförhören är för opreciserat. JK förbiser då att förhören om ”hur de felaktiga bedömningarna kunde uppkomma” kompletteras av den efterföljande meningen om att skriftliga bevis a) – h) kommer att återopas i anslutning till vittnesförhören. Avsikten är att Larsson och Wingqvist – som förhoppningsvis numera skall inse att de gick vilse under för undersökningen – skall kunna medverka till en diskussion om hur de felaktiga övertygelserna om läkarnas skuld till mord med mera växte fram.

Inte bara bevisemat utan också vissa förhörsteman är sålunda väl preciserade för Larsson och Wingqvist. Avvisning av förhören kan inte komma på fråga.

e. Lars-Erik Tillinger

Bedömningen huruvida HSAN:s beslut var ett ”politiserat justitiemord” utgör givetvis, som JK påpekar, en bedömningsfråga. Ingen kan dock lämna ett bättre faktaunderlag för denna bedömning än den i HSAN överröstade ordföranden, f.d. hovrättslagmannen Tillinger, som även i övrigt studerat alla turer i detta mångåriga rättsärende synnerligen ingående.

Avvisningsyrkandet måste avvisas.

HSAN:s beslut, som enbart byggde på tingsrättens domskäl, vilka inte fick överklagas, bör i sig anses som skadestandsgrundande för staten.

I själva verket utgjorde HSAN:s beslut en etapp på vägen mot de alltmera grundmurade föreställningarna i landet, att läkarna var frikända mördare, och inte något betydelselöst mellanspel på sätt JK söker påstå.

Ett avvisande av förhöret med Tillinger samtidigt som dåvarande chefsåklagaren Helin, dåvarande chefsrådmannen Westlander och dåvarande kammarrättslagmannen Wennerholm skulle till och med strida mot Europakonventionen om mänskliga rättigheter art. 6 p. 3, som ger var och en som anklagats för brott vissa minimirättigheter därunder enligt d) ”att förhöra eller låta förhöra vittnen som åberopas mot honom samt att själv få vittnen inkallade och förhörda under samma förhållanden som vittnen åberopade mot honom”.

Mot den angivna bakgrunden är JK:s avvisningsyrkande angående Tillinger minst sagt anmärkningsvärt.

f. Rune Hedin

Det är riktigt uppfattat av JK, att förhöret med f.d. regeringsrättssekreteraren Rune Hedin avser omständigheterna kring Regeringsrättens beslut 2007-07-01 att avvisa 2003 års resningsansökan utan sakprövning. Detta torde ett förhör med Rune Hedin klarlägga ännu bättre än ett förhör med den dåvarande ordföranden i hela domstolen Hans Ragnemalm eller med någon av de på den andra avdelningen verksamma domare som deltog i beslutet. En begäran om vittnesförhör med någon av dessa domare kunde annars vara ett alternativ.

Förhöret med Hedin saknar inte, som JK påstår, betydelse i målet utan avser felaktigheten av Regeringsrättens beslut som ett bevisfaktum för Socialstyrelsens så småningom uppkommande skyldighet att ansöka om resning för läkarnas räkning. Regeringsrättens beslut ingår därför som ett led i statens skadeståndsansvar för Socialstyrelsens senare underlåtenhet att agera till läkarnas förmån.

g. Nils Blom och Kjell Asplund

Det är inte, som JK påstår, alltför ”långsökt” att Socialstyrelsen skulle ha en förpliktelse att ansöka om resning till förmån för läkarna eller att medge deras resningsansökningar. Här berörs centrala problem om Sverige skall vara en rättsstat och om myndigheterna skall leva upp till kravet på saklighet och opartiskhet enligt 1 kap. 9 § Regeringsformen. Se om skyldigheten att begära resning stämningensansökan kap. 4, särskilt 4.2.

Samtidigt är det tingsrätten som i detta mål skall avgöra, om staten bär skadeståndsansvar för Socialstyrelsens underlåtenhet att agera för att Thomas Allgén och Teet Härm skall få upprättelse genom resning mot kammarrättens beslut 1991 att dra in deras läkarlegitimationer, ett beslut som gett starkt stöd för uppfattningen att de – trots frikännanden för mordåtal – ändå varit mördare.

Förhören med chefsjuristen Nils Blom och f.d. generaldirektören Kjell Asplund är av central betydelse för den nu aktuella skadeståndsgunden, statens ansvar för Socialstyrelsens passivitet i tillägg till Styrelsens tidigare felbedömningar. Någon grund för avvisning finns inte.

Allmänna bevissteman har angetts i bevisuppgifterna 13. Även här kan understrykas att förhörsteman kommer att anknytas till de angivna skriftliga bevisen, bl.a. en ganska omfattande korrespondens angiven som b) – f) liksom i professor Asplunds fall till ett

sammanträde vid ett besök av honom i Uppsala, då hans roll som ”gisslan” hos juristerna framgick mycket tydligt.

h) Karin Palmgren Goodhe

Det är riktigt uppfattat av JK att förhöret med Karin Palmgren Goodhe gäller JK:s otillfredsställande ställningstaganden fr.o.m. 2005, särskilt manifesterat genom Göran Lambertz råd till Generaldirektör Asplund, att Socialstyrelsen inte borde ansöka om resning. Som tidigare framgått åberopas JK:s handläggning fr.o.m. 2005 som bevisfaktum för att Socialstyrelsen felaktigt inte 2005 ansökte om resning för läkarnas räkning, liksom att detta berodde på Göran Lambertz undermåliga råd, när generaldirektören Asplund efterfrågade Justitiekanslerns uppfattning. JK:s agerande skulle dock lika gärna kunna etiketteras som rättsfaktum i en serie av kumulerade fel av underlåtet agerande från myndigheterna, ytterst av Socialstyrelsen som läkarnas motpart i legitimationsfrågan.

Statens skyldighet att agera för att läkarna skall få resning kvarstår oförändrad.

Thomas Allgéns och Teet Härms ersättningskrav för lidande har också bestämts att gälla fram till dess att kammarrättens dom blivit undanröjd, något som markerar statens skyldighet att agera för läkarnas upprättelse.

Förhöret med Karin Palmgren gäller JK:s hela handläggning under den tid då hon var föredragande i ärendet. Däri ingår som ett delmoment varför JK i ett beslut 2005-06-01 lämnat vilseledande uppgifter om att läkarnas fingeravtryck inte kunde uteslutas från säckar som innehållit likdelar. Bevis temat är dock bredare och gäller Karin Palmgren Goodhes hela medverkan som föredragande, vilka instruktioner hon fått och hur hon själv bedömt den efterföljande, omfattande korrespondensen i april 2005 som hon fortlöpande torde ha fått del av.

Förhöret med Karin Palmgren kan antas ha betydelse i målet. Hur därmed förhåller sig kan för övrigt inte säkert avgöras innan hon avlagt ett vittnesmål och fått besvara olika frågor. Avvisning bör inte komma på fråga.

Statens bevisuppgift

Kärandesidan har som framgått inga invändningar mot att Anders Helin, Ingegerd Westlander och Peter Wennerholm kallas som vittnen. Vi förbehåller oss naturligtvis rätten att få genomföra motförhör med dessa vittnen (jfr f.ö. den ovan citerade artikeln 6 p. 3. d i Europakonventionen).

Tidsplaneringen

Det är angeläget att JK:s byte av ombud inte får medföra en fördröjning av huvudförhandlingen.

Tillkomsten av de vittnen som staten önskar höra gör att ytterligare tid behövs för huvudförhandlingen utöver vad som beräknats i kärandesidans bevisuppgifter 2008-05-22 (aktbilaga 104). Omfattningen av kärandesidans motförhör beror naturligtvis på vad dessa vittnen kommer att säga under inledande vittnesmål och på frågor av statens ombud. En preliminär uppskattning från min sida som ombud för läkarna är dock, att redan motförhören kan tänkas ta en halv dag för vart och ett av statens tre vittnen

Förhöret med f.d. chefsåklagaren Helin kan lämpligen placeras in efter dag 6 i kärandesidans tidigare förslag, d.v.s. då hela förundersökningen genomgåtts. Det är kanske lämpligast att här lägga in en "ny dag 7" för förhöret med Helin, samtidigt som det därigenom också skapas en viss buffert för svårigheten att bedöma tidsåtgången för den dittillsvarande förhandlingen. Enligt min mening skulle det vara lämpligt om Anders Helin kunde närvara vid genomgångarna under de föreslagna dagarna 5 och 6, vilket antagligen skulle underlätta en civiliserad diskussion om misstagen i myndighetsutövningen under förundersökningen och i fråga om åtalen mot läkarna.

På motsvarande vis som i Helins fall bör Ingegerd Westlander lämpligen kallas i anslutning till den först föreslagna dag 7 (ny dag 8) angående de båda rättegångarna i Stockholms tingsrätt. För denna del av huvudförhandlingen bör då lämpligen anslås 1½ i stället för en dag. Kanske är det säkrast att reservera två dagar i stället för en. Följaktligen skulle de först föreslagna sju förhandlingsdagarna bli nio nya dagar.

Peter Wennerholm bör naturligtvis kallas till vittnesförhör i anslutning till genomgången av målet i kammarrätten 1991, som enligt kärandesidans tidigare förslag skulle ta andra halvan av dag 8. Förhöret med Wennerholm om minst en halv dag föranleder också ett behov av ytterligare förhandlingstid. Kanske är det bäst att här räkna med ytterligare en inskjuten dag.

I fråga om såväl Ingegerd Westlander som Peter Wennerholm vore det utmärkt om de kunde vara närvarande vid genomgången av kärandesidan bevisning om händelserna och domarna i tingsrätten resp. kammarätten. Detta tror jag – precis som beträffande Anders Helin – skulle underlätta civiliserade diskussioner av vad som gick snett i domstolarnas och myndigheternas hantering.

Vad som nu sagts pekar på ett behov av 14 dagar för huvudförhandlingen i stället för 11 dagar. I den mån tingsrätten önskar diskutera tidsplaneringen närmare med parterna, räknar jag som ombud för läkarna med att kunna delta när som helst.

Anders Agell